

Бібліографічний список

1. Бадзим О. С., Древуш А. Р. Удосконалення функціонування ринку лізингових послуг // Актуальні проблеми економіки. — 2010. — №9(111). — С. 182—190.
2. Волкова М. В., Кунченко О. В. Удосконалення обліку лізингових операцій на підприємствах України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.rusnauka.com/15_APSN_2010/Economics/67475.doc.htm.
3. Закон України «Про фінансовий лізинг»: від 16.12.97 р. №723/97-ВР у редакції Закону №1381-IV від 11.12.2003 р. (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] // zakon.rada.gov.ua
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда», від 28.07.2000 р. № 181 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
5. Харченко С. А. Методичні основи розрахунків із лізингових платежів // Актуальні проблеми економіки. — 2009. — № 4(94). — С. 188—197.
6. Якубинский Л. П. Реформа литературного языка при Петре I. Избранные работы. Язык и его функционирование / Л. П. Якубинский. — М., 1986. — С. 159—162.

Стаття надійшла до редакції 15 січня 2013 року

УДК 657.37

В. С. Титикало, здобувач кафедри обліку в бюджетних і кредитних установах та економічного аналізу, ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана», заступник головного лікаря з економічних питань Київського міського пологового будинку № 5, м. Київ, Україна

НОВІ ФОРМИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ: ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ

АНОТАЦІЯ. У статті розглянуто питання основ складання нових форм фінансової звітності в бюджетних установах на прикладі звіту про власний капітал.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: бухгалтерський облік, звітність, бюджетна установа, міжнародні стандарти бухгалтерського обліку у державному секторі, звіт про власний капітал.

АННОТАЦИЯ. В статье рассматриваются вопросы составления новых форм финансовой отчетности в бюджетных организациях на примере отчета про собственный капитал.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: бухгалтерский учет, отчетность, бюджетная организация, международные стандарты бухгалтерского учета в государственном секторе, отчет про собственный капитал.

ABSTRACT. The article examines the foundations of the new compilation of financial statements of budget organizations report example of equity

KEY WORDS: accounting, reporting, not-for-profit organization, international standards accounting standards public sector, report about their own capital

Перехід до ринкових відносин змінив роль і значення державного управління соціально-економічних процесів, у контексті якого актуальною виступила проблема модернізації бухгалтерського обліку установ державного сектору. Діюча система бухгалтерського обліку і звітності суб'єктів державного сектору характеризуються наявністю ряду проблемних питань, дія яких нівелює такі його важливі характеристик. як прозорість і зрозумілість.

Актуальним завданням є адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Перехід системи бухгалтерського обліку державного сектору та складання звітності за міжнародними стандартами є лише питанням часу. Відповідно до сучасних тенденцій розвитку світової економіки багато країн прийняли шлях розвитку бухгалтерського обліку, спрямованого на його уніфікацію та дотримання єдиних принципів ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Однією з умов адаптації є приведення методики та методології системи бухгалтерського обліку у відповідність до вимог за Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку у державному секторі (МСБОДС). Перехід на МСБОДС уможливить підвищення прозорості використання бюджетних коштів, якості та достовірності бухгалтерського обліку суб'єктів державного сектору, забезпечення повного відображення фінансових операцій, покращення умов аналізу рівня і динаміки бюджетних зобов'язань

Питанням та оцінкою ситуації запровадження МСБОДС у вітчизняну облікову систему, зокрема, займались провідні вчені України: Бутинець Ф.Ф., Гізатуліна Л.В., Джога Р.Т., Єфіменко Т.І., Канцурова О.О., Ловінська Л.Г., Пархоменко В.М., Свірко С.В., Сушко Н.І., Чечуліна О.О. та ін. Аналіз цих публікацій дає підстави стверджувати, що існує значний спектр

оцінок тривалого процесу реформування від повного схвалення запроваджених державою новацій і закликів до тотального запровадження міжнародних стандартів у національну систему обліку.

Мета та цілі статті є дослідження процесів реформування бухгалтерського обліку та звітності бюджетних установ шляхом аналізу форми фінансової звітності звіт про власний капітал з МСБОДС.

Реформування бухгалтерського обліку та фінансової звітності установ державного сектору України є основною вимогою євроінтеграційних процесів в Україні, метою яких є зміцнення управління державними фінансами, підвищення його функціональної ефективності та посилення прозорості. Процес реформування національної системи бухгалтерського обліку у відповідності з міжнародними стандартами бухгалтерського обліку державного сектору розпочато прийняттям до Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі України, затвердженої Постановою Кабінету міністрів України від 16 січня 2007 р. № 34 [4].

У приватному секторі цей процес суттєво випереджає аналогічні процеси у державному секторі [1]. Більшість науковців і фахівців у сфері обліку погоджуються з думкою про те, що сформована в Україні облікова система в державному секторі потребує вдосконалення, модернізації, переходу на єдині уніфіковані методологічні засади [7]. В.М. Метелиця виділяє такі передумови модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі: ефективне управління, прозорість, поява нових інформаційних технологій, розповсюдження міжнародних стандартів [5]. А. Фаріон вказує, що відмінності між вітчизняною практикою обліку в бюджетній сфері та Міжнародними стандартами пов'язані, насамперед, із особливостями бюджетного процесу в Україні [6].

Основним шляхом реалізації Стратегії є розроблення національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі. Національні стандарти бухгалтерського обліку в державному секторі України затверджені наказами Міністерства фінансів України від 28.12.09 № 1541, від 12.10.10 № 1202, від 24.12.10 № 1629 і почнуть діяти з 1 січня 2015 р. Стандарт 101 «Подання фінансової звітності» визначає зміст і форми фінансової звітності в державному секторі, зага-

льні вимоги до визнання і розкриття її елементів. Він містить положення, нові для бюджетного законодавства України, що потребує подальших наукових досліджень і належного обґрунтування.

На сучасному етапі склад фінансової звітності бюджетних установ в Україні регламентується Порядком складання фінансової звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів затвердженим Наказом Міністерства фінансів України від 24.01.2012 № 44 «Про затвердження Порядку складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів» [3].

Відповідно до Порядку фінансові звіти установ, які отримують кошти бюджетів, включають: баланс, звіт про результати фінансової діяльності, звіт про рух грошових коштів (табл. 1).

Таблиця 1

СКЛАД ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ РОЗПОРЯДНИКІВ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ

Відповідно до «Порядку складання фінансової звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів»	Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності»	Фінансові звіти за Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку державного сектору
«Баланс» (форма №1)	«Баланс» (форма № 1-дс)	Звіт про фінансовий стан
Звіт про результати фінансової діяльності» (форма № 9д, №9м)	«Звіт про фінансові результати» (форма № 2-дс)	Звіт про фінансові результати
«Звіт про рух грошових коштів»	«Звіт про рух грошових коштів» (форма № 3-дс)	Звіт про рух грошових коштів
	«Звіт про власний капітал» (форма № 4-дс)	Звіт про зміни у чистих активах/ власному капіталі
	Примітки до звітів	Облікову політику та примітки до фінансових звітів

Відповідно до П(С)БОДС №101 фінансова звітність складається з: балансу, звіту про фінансові результати, звіту про власний капітал, звіту про рух грошових коштів і приміток до звітів [2]. Основною відмінністю у складі фінансової звітності установ державного сектору, що максимально наближує її до вимог МСБОДС є поява нової форми звітності: Звіт про власний капітал (за формою № 4-дс), який розкриває інформацію про зміни у складі власного капіталу.

Враховуючи те, що в основу МСБОДС 1 покладено МСБО 1 «Подання фінансових звітів», приходимо до висновку, що впровадження МСБОДС в Україні максимально зближає бухгалтерський облік державного сектору з бухгалтерським обліком приватного сектору і вносить суттєві корективи як у саму звітність, так і в систему обліку державного сектору.

Важливою складовою фінансової звітності зарубіжних суб'єктів державного сектору є Звіт про зміни у власному капіталі (Statement of Changes in Equity), який має велике практичне значення у забезпеченні корисною інформацією про їхні власні фінансові ресурси всіх зацікавлених користувачів. Цей звіт містить інформацію про всі зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок операцій із власниками капіталу, а також впливу статей доходів і витрат, надлишку або дефіциту, які визнаються безпосередньо у складі власного капіталу.

Відповідно до МСБОДС 1 суб'єкт господарювання має подавати звіт про Зміни в чистих активах / власному капіталі у вигляді окремого компонента своїх фінансових звітів. Зміни в чистих активах / власному капіталі суб'єкта господарювання за період між двома датами звітності відображають збільшення або зменшення його активів протягом періоду згідно з конкретними принципами оцінки, прийнятими і розкритими у фінансових звітах. Порівняння статей звіту про власний капітал наведено в табл. 2.

У звіті про власний капітал наводиться інформація про суми наведених вище статей відповідно на початок і кінець звітного періоду, а також наводяться дані, які відображають збільшення або зменшення їх залишку на початок року в результаті зміни облікової політики, виправлення помилок та інших змін.

**ПОРІВНЯННЯ СТАТЕЙ ЗВІТУ
ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ (ПСБОДС 101) І ЗВІТУ
ПРО ЗМІНИ В ЧИСТИХ АКТИВАХ / ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ (МСБОДС 1)**

Звіт про власний капітал (за формою № 4-дс (ПСБОДС 101))	Звіт про зміни в чистих активах / власному капіталі (МСБОДС)
Внесений капітал	Внесений капітал
Фонд дооцінки	Резерв на переоцінку
Фінансовий результат	Резерв на перерахунок
Капітал у підприємств	Накопичені надлишки/ (дефіцити)
Резерви	Усього
Разом	

Аналізуючи компоненти звіту за МСБОДС 1 із запропонованим ПСБОДС 1 приходимо до висновку, що за своїм складом і змістом статей звіт про власний капітал (форма №4-дс) відповідає вимогам МСБОДС.

Зазначені зміни в бухгалтерському обліку державного сектору України починають діяти з 01.01.2015 р. вступають у дію національні положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі, частина стандартів стосується змін форм складу та подання фінансової звітності, формування консолідованої фінансової звітності, фінансової звітності за сегментами, визначення доходів. Реформування системи бухгалтерського обліку та звітності в державному секторі сприятиме вдосконаленню управління державними фінансами; у тому числі вдосконаленню планування та контролю бюджетних коштів, прозорості управління державними фінансами.

Бібліографічний список

1. *Мащенко К.С.* Проблеми стандартизації фінансової звітності суб'єктів господарювання державного сектора / К.С. Мащенко // Науковий вісник : фінанси, банки, інвестиції. — 2011. — № 2. — С. 37—40.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності».

3. Про затвердження Порядку складання фінансової звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів: Наказ Міністерства фінансів України від 24.01.2012 р. № 44.

4. Про затвердження Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007—2015 роки : Постанова Кабінету Міністрів від 16 січня 2007 р. № 34.

5. *Метелиця В.М.* Проблемні питання модернізації обліку в державному секторі України / В.М. Метелиця // Облік і фінанси АПК. — 2009. — № 4. — С. 80—83.

6. *Фаріон А.* Функції та елементи системи бухгалтерського обліку суб'єктів державного сектора економіки / А. Фаріон // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє. — 2010. — Вип. 14—15. — С. 278—296.

7. *Чемерис О.М.* Управлінські аспекти вдосконалення Стратегії модернізації бухгалтерського обліку в державному секторі / О. М. Чемерис // Державне управління: теорія та практика. — 2009. — № 2.

Стаття надійшла до редакції 15 січня 2013 року